

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566
วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษา
 ชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต1

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		√		เพิ่มค่าความถี่
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		√		เพิ่มค่าความถี่
3. บทนำ	√			
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	√			
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)				
6. วิธีดำเนินการวิจัย		√		และเพิ่มค่าความถี่ ร้อยละตรงหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล
7. ผลการวิจัย		√		เพิ่มค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้ตารางด้วย
8. สรุปผลการวิจัย	√			
9. อภิปรายผล	√			
10. ข้อเสนอแนะ	√			
11. เอกสารอ้างอิง	√			
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	√			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษา ชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ใน 4 ด้าน ดังนี้ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 2) ภาวะผู้นำแบบขายความคิด 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 4) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และรองลงมา คือด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ,ผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนขยายโอกาส

Situational leadership of school administrators expands opportunities in Chumphon muang 1, Educational institution network under the office of the area Chumphon elementary education region 1

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the situational leadership of administrators in Chumphon Muang 1 Network Opportunity Expansion School under the Chumphon Primary Educational Service Area Office 1. in 4 areas 1) Command Leadership, 2) Sales Idea Leadership, 3) Participatory Leadership, and 4) Delegation Leadership. The population used in the research were civil servants in 7 schools in the Chumphon Muang 1 Educational Service Area Office in the academic year 2022, 100 people. The tools used in the research were questionnaires, estimating scales, 5 levels. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results showed that Situational leadership of school administrators expanding opportunities in Chumphon Mueang 1 Educational Institution Network under the Chumphon Primary Educational Service Area Office 1 in all four aspects was at a high level. When considering each aspect, it was found that command leadership had the highest mean, followed by participatory leadership, and followed by delegation leadership. As for leadership, sell ideas. has the lowest average.

Keywords: Situational leadership, School administrators, Opportunity Extension School

บทนำ

แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ต่าง ๆ จะพบว่านักทฤษฎีหลายท่านมุ่งประเด็น การศึกษาทฤษฎีของเฮร์เซย์และแบลนชาร์ด เพราะเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับค่านิยมในวงการศึกษา โดยเฉพาะ เพื่อการฝึกอบรมพัฒนาผู้นำอย่างกว้างขวางพัฒนาขึ้นโดยเฮร์เซย์และแบลนชาร์ด ทฤษฎีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีวงจรชีวิต มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ สถานการณ์ที่ต่างกันย่อมต้องการผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่แตกต่างกัน ซึ่งการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลได้นั้นจำเป็นที่ผู้นำจะต้องปรับภาวะผู้นำของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น เฮร์เซย์และแบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard, 1988) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของบุคคล ว่าผู้นำแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมความเป็นผู้นำซึ่งประกอบด้วยรูปแบบดังนี้ แบบสั่งการหรือบงการ (telling) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ผู้นำสนใจในด้านการสูงมากกว่าด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้นำจะเป็นผู้กำหนดบทบาท และสั่งการผู้ตามให้ทำอะไรให้ทำอะไร ที่ไหน เวลาใด และปฏิบัติอย่างไร ซึ่งแสดงในรูปแบบ S1 แบบแนะนำ (selling) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ผู้นำสนใจในด้านการสูงและมีด้านมนุษยสัมพันธ์สูงเท่ากัน ผู้นำ พยายามใช้การสื่อสารสองทาง มีการอธิบาย การรับฟังอย่างสนใจ ให้การสนับสนุนทางอารมณ์-สังคม การจูงใจ ให้กำลังใจ ใช้จิตวิทยาให้ผู้ตามมีความคิดเป็นไปในทางเดียวกับผู้นำ ซึ่งแสดงในรูปแบบ S2 แบบให้มีส่วนร่วม (participating) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ผู้นำสนใจในด้านการต่ำกว่าด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผู้นำจะพยายามใช้การสื่อสารสองทางสนับสนุนให้ผู้ตาม ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ และหลีกเลี่ยงการออกคำสั่งซึ่งแสดงในรูปแบบ S3 แบบการมอบหมายงาน (delegating) เป็นลักษณะของผู้นำที่มีพฤติกรรมสนใจในงานด้านต่างๆ ส่วนใหญ่ผู้นำจะให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนเล็กน้อย โดยให้ผู้ตามได้ศึกษาและเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับแผนงาน ตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน เวลา สถานที่ที่จะให้ผู้ตามมีอิสระในการดำเนินการด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแสดงใน รูปแบบ S4 (พัทธกานต์ อุ่ทองมาก และอดุลย์วงศ์ศรีคุณ 2564 : 238)

โรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีจำนวนครูผู้สอนทั้งสิ้น 133 คน ประกอบด้วยโรงเรียนบ้านท่ามะปริงโรงเรียนบ้านท่าไม้ลาย โรงเรียนบ้านนาชะ โรงเรียนวัดน้อมถวายเป็นโรงเรียนไทยรัฐ 66 (บ้านนาเนียน) โรงเรียนเมืองชุมพรบ้านเขาถล่มและโรงเรียนวัดดอนเมือง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการส่งเสริมการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษามาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน แต่กระบวนการติดตามและประเมินผลของโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ในปีที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏผลที่ชัดเจน ตัวชี้วัดด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (National Test) ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ต่ำกว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศทุกวิชา จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไปและเพื่อเป็นการปรับปรุงคะแนนสอบให้อยู่ในระดับดีขึ้น

จากดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะมีการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ว่ามีภาวะผู้นำตามสถานการณ์หรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ใช้กรอบแนวคิดด้านภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ของเฮอริสีย์และเบลนชาร์ด (Hersay and Blanchard.1988) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบขายความคิด ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบขายความคิด ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

2. นำข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 2) ภาวะผู้นำแบบขายความคิด 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 4) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) เท่ากับ 1 และได้ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดบางแหวนและโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 76 (บ้านพละ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของคอนบาค (Conbach's Alpha Coefficient) โดยพิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าเท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 100 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ครูโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 100 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองกรณีเก็บข้อมูลแบบ On-Site

3. ผู้วิจัยส่ง Link แบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูลตามจำนวนที่ต้องการ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ กรณีแบบ Online

4. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ให้ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Online) ผ่าน Google Form แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการค่าหาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐาน หลังจากนั้นใช้การอธิบายเชิงพรรณนาแบบความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากศึกษาระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 2) ภาวะผู้นำแบบขายความคิด 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 4) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 100 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง นำเสนอในรูปแบบของจำนวน และร้อยละ

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	15.00
หญิง	85	85.00
รวม	100	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	78	78.00
ปริญญาโท	22	22.00
รวม	100	100.00
ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	11	11.00
ครู รับเงินเดือนอันดับ ค.ศ.1	40	40.00
ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ	34	34.00
ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ	15	15.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 เพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 ระดับการศึกษาปริญญาโท 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ตำแหน่งครู รับเงินเดือนอันดับ ค.ศ.1 จำนวน 40 คน คิดเป็น

ร้อยละ 40.00 ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และตำแหน่งครูผู้ช่วย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวม 4 ด้าน

ที่	ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	4.31	.63	มาก	1
2	ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด	4.16	.72	มาก	4
3	ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.19	.77	มาก	2
4	ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.17	.77	มาก	3
รวม		4.21	.72	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.21$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.31$) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($\mu=4.19$) รองลงมา คือด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ($\mu=4.17$) ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=4.16$)

สรุป 6 ข้อ.

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม รองลงมา คือด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติงานของครูอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับนิเทศ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของครูอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวก จัดหาสิ่งต่างๆในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงาน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการพูดโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทิศทางที่ดีขึ้น และ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบ และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการทำโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านภาวะผู้นำ

แบบมอบหมายงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายงานให้บุคลากรภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะหรือพฤติกรรมความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการให้คำแนะนำหรือสั่งการในแต่ละสถานการณ์ซึ่งมีการระบุให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการชี้แจงให้ครูและบุคลากรทราบเกี่ยวกับการทำงาน และกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานออกมาโดยละเอียด ตลอดจนมุ่งเน้นความสัมพันธ์ให้บุคลากรภายในองค์กร ๑ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันระหว่างบุคคล และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้มีแรงผลักดันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เฮอร์เซย์และแบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard 1988 : 65) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่มุ่งลักษณะของผู้ตามเป็นปัจจัยประการสำคัญของสถานการณ์และเป็นสิ่งที่ตัดสินพฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิผล โดยผู้นำจะต้องมีความเข้าใจและรู้ถึงวุฒิภาวะของผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีระดับความพร้อมที่แตกต่างกันโดยบุคลากรจะมีความพร้อมในงาน 2 ลักษณะ คือ 1) มีความสามารถที่ได้รับการฝึกอบรมและทักษะ 2) มีความเต็มใจในการทำงาน ได้แก่ มีความมั่นใจและเต็มใจ โดยผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีผลมาจากตัวแปรพฤติกรรม 2 แบบของผู้นำ 2 แบบ ได้แก่ 1) พฤติกรรมที่มุ่งงาน (Task Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกต่อผู้ตามในแง่ การควบคุม กำกับ กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้ตาม การชี้แจงให้ผู้ตามทราบเกี่ยวกับการทำงาน ตลอดจนการเข้าไปดำเนินการจัดรูปแบบโครงสร้างองค์การ การกำหนดช่องทางและวิธีการสื่อสารในการปฏิบัติงาน 2) พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relational Ship Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำ แสดงออกต่อผู้ตามเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคลหรือระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในองค์กรโดยการเปิดโอกาสให้มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่ง่ายและสะดวกพยายามสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเอง การให้การสนับสนุนการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันระหว่างบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด และสามารถอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ในการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังควรส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างทั่วถึง เพื่อที่จะดำเนินงานได้อย่างเต็มศักยภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้
2. ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรซึ่งจะต้องคอยสังเกตและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ นอกจากนั้นควรสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการทำงาน
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการพัฒนาความสามารถในการพูดโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงเจตคติในการปฏิบัติงานไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพื่อที่จะได้มีปฏิสัมพันธ์และได้รับความเห็นชอบในการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการทำโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรจะศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรจะศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ ของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด .(2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- พัทธกานต์ อุทองมาก และอดุลย์วังศรีคุณ. (2564).การศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (พิมพ์ครั้งที่ 3).กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- Hersey, P. and Blanchard, H. B. (1988). *Management of Organizational Behavior* : Utilizing Human Resources. Englewood. Boston : PWS-Kent.

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566

วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายสถานศึกษาชุมพรเมือง 1 สังกัดสำ นักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต1

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		- ควรเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนหลังจากมีการวิจัยครั้งนี้
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		- ปรับแก้ตามบทคัดย่อภาษาไทย - ตรวจสอบหลักไวยากรณ์
3. บทนำ	✓			- มีความทันสมัยและเรียบเรียงได้อย่างเข้าเป็นระบบ
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			- เหมาะสม
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)				- เหมาะสม
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		- ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย
7. ผลการวิจัย		✓		- ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
8. สรุปผลการวิจัย	✓			- ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
9. อภิปรายผล	✓			- ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
10. ข้อเสนอแนะ	✓			- ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
11. เอกสารอ้างอิง		✓		- ตรวจสอบให้ครบและใช้ APA 7
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ		✓		- ควรเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนหลังจากมีการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และสร้างนวัตกรรมการแก้ปัญหาได้

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์